

Шиша Наталія Анатоліївна,

курсант 3-го курсу навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Кісілюк Едуард Миколайович**

РОЗМЕЖУВАННЯ УМИСНОГО ВБИВСТВА ТА ВБИВСТВА ЧЕРЕЗ НЕОБЕРЕЖНІСТЬ (Ч. 1 СТ. 115 ТА Ч. 1 СТ. 119 ККУ УКРАЇНИ)

Актуальність проблеми. Юристи, як і представники інших наук, все більше цікавляться не самою констатацією якогось факту, а шляхом до його становлення. Розмежування злочинів важлива під час її кваліфікації, що суттєво впливає на застосування санкції до суб'єкта складу злочину. Під час застосування певної норми права, а саме норми частини 1 статей 115 та 119 ККУ, ми повинні чітко визначати суб'єктивну сторону складу злочину.

Мета дослідження полягає у розмежуванні умислу та необережності під час вбивства (ч. 1 ст. 115 та ч. 1 ст. 119 ККУ).

Результати наукової розвідки. Відповідно до ст. 27 Конституції України: «Кожна людина має невід'ємне право на життя. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов'язок держави – захищати життя людини.» [2, с. 23] законодавець створив норму права про позбавлення такого права людини іншою людиною, за яке передбачена кримінальна відповідальність.

Норма ч. 1 ст. 115 ККУ дає нам чітке визначення того що порушується суб'єктом складу злочину: «вбивство, тобто умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині» [3, с. 51], за яке передбачається санкція: «... позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років». Норма ч. 1 ст. 119 ККУ розмежовує злочин вбивства по суб'єктивній стороні складу злочину: «вбивство, вчинене через необережність», за яке передбачена санкція, яка тягне за собою менші строки відповідальності суб'єкта злочину: «карається обмеженням волі на строк від трьох до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк.» [3, с. 52]. Для правильної кваліфікації злочинів та їх чіткого розмежування потрібно розтлумачити кожне слово цих норм.

Першим юридичним терміном в обох нормах статей є «вбивство». При такому злочині об'єктом виступає життя особи. Для того щоб позбавити життя людини, вчинити вбивство, людина повинна народитись, виходячи з цього визначимо межі життя. Початком життя вважається початок фізіологічних пологів. Кінцевим моментом життя визнається настання фізіологічної смерті, коли внаслідок повної зупинки серця і припинення постачання клітинам кисню відбувається незворотний процес розпаду клітин центральної нервової системи і смерть мозку [4, с. 1]. Відповідно до вище написаного, вбивство – це заподіяння смерті іншій людині.

Відповідно до норм статей, після «вбивства» йде кваліфікація злочинів, розмежування в понятійному апараті, у ч. 1 ст. 115 ККУ – умисне протиправне заподіяння смерті іншій особі, а у ч. 1 ст. 119 ККУ – вчинене через необережність. В даному випадку висвітлюються ознаки, які характеризують суб'єктивну сторону складу злочину - вбивства. У ч.1 ст. 115 ККУ суб'єкт складу злочину повинен вчинити дану дію умисно, тобто його думки при готуванні до вказаного виду злочину мали умисел. Прямий умисел – це таке психічне ставлення до діяння і його наслідків, при якому особа усвідомлювала суспільна небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання (ч. 2 ст. 24 ККУ). Непрямий умисел – це такий умисел, при якому особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і хоча не бажала, але свідомо припускала їх настання (ч. 3 ст. 24 ККУ).

У ч.1 ст. 119 ККУ суб'єкт злочину повинен вчинити злочин необережно, тобто, без усякого умислу на заподіяння шкоди та спричиненню суспільно небезпечних наслідків для особи. Необережність поділяється на злочинну самовпевненість та злочинну недбалість. (ст. 25 ККУ) Необережність є злочинною самовпевненістю, якщо особа передбачала можливість настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), але легковажно розраховувала на їх відвернення. Необережність є злочинною недбалістю, якщо особа не передбачала можливості настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), хоча повинна була і могла їх передбачати [1, с. 1].

Висновки. Отже, при розмежуванні даних злочинів, під час кваліфікації ми враховуємо в першу чергу, суб'єктивну сторону складу злочину. Тому що чітке розмежування даних злочинів у нормах ККУ полягає саме у ставленні особи до вчинення даного злочину, що не мало важливе при призначенні покарання. Слідчий повинен чітко розмежовувати данні злочини саме за суб'єктивною стороною не лише

для того щоб бути чудовим спеціалістом у своїй справі, а для правильного призначення покарання для того щоб не порушувати принцип законності у своїй діяльності, а також щоб особа, яка вчинила даний вид злочину несла відповідальність саме за той злочин який вона вчинила, бо кожен повинен відповідати за свої вчинки та не порушувати закон.

Список використаних джерел

1. Коментар до статті 25. Необережність та її види. <http://yurist-online.com/ukr/uslui/yuristam/kodeks/024/025.php> (дата звернення: 16.10.2018).
2. Конституція України: станом на 03 січня 2017 р.: відповідає офіц. тексту. Київ: Правова єдність, 2017. 79 с.
3. Кримінальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов, станом на 3 лют. 2017 року: (офіц. текст). К.: Паливода А.В., 2017. 212 с.
4. Науково-практичний коментар до Кримінального Кодексу України URL: <http://pravoznavec.com.ua/books/162/12121/28/> (дата звернення: 16.10.2018).